בס"ד

יום ג' כ"ט בתמוז תשנ"ט (13 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם גם הכוח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, כ"ט בתמוז, ערב ראש חודש אב, נפטר - בשנת 5686 (1926) - רבינו שלמה יצחקי הוא רש"י - גדול פרשני המקרא והתלמוד הבבלי. פירושו לתורה מצטיין בשילוב נאות של פשט ודרש, ובהסברת דברי הכתוב בהקשרו, המובנת לבני כל הגילים. גם פירושו לתלמוד הבבלי, מצטיין בנישתו הבהיר, שתרם הרבה לפתיחת מרחבי הים-התלמוד לגדולים ולקטנים כאחד. מאז ועד היום מלווה פירוש רש"י את כל המהדורות של התלמוד הבבלי, וכך נעשה "רש"י מורה לכל הדורות.

על הפסוק בפרשת השבוע, פר' דברים: "ותקרבון אלי כולכם, ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ... וייטב בעיני הדבר..." שואל רש"י: אם בעיני משה הי"ה טוב (שלחת המרגלים לארץ) למה הטביר משה דבר זה בדברי התוכחה שלו עם ישראל בפתיחת פרשת דברים? מסביר כאן רש"י על-ידי משל: אדם אומר לחבירו, מטור לי תמורך זה! אמר לו (בעל התמור): כן. שאל הלוקח: נותנו לי אתה לנסיון? אמר לו, הן. בהרס ובלבערות? (האוכל להפסיד את התמור בפל שלקח?) אמר לו, הן. כיון שראה שאין מפסידו כלום, אמר הלוקח בליבו, בטח הוא בזה (בעל התמור) שלאו אחזא בו מום. מיד אמר לו: טול מעותיך. אינו מנסהו מעתה! כיוצא בכך, אומר משה לבני ישראל: אל תאמינו לדבריכם, שמא תחפרו בכם (מלשלוח את המרגלים) כשתראו שאין מפחיד... ואתם לא חזרתם בכם!

היום הוא גם יום פטירתו של זאב ז'בוטינסקי בשנת ת"ש (1940). ז'בוטינסקי (1880-1940), מנהיג ציוני, סופר ונואם פעל בשנת מלחמ"ע ה-I להקמת היחידים העבריים ולחם בשורותיהם בפלשתינה ובארץ, ב-1919. בשנות ה-30, הפציר ביהודי אירופה לצאת ולעלות ארצה. את שנת תרפ"ה עלה בלתי-חוקית. אחרי שז'בוטינסקי פרש מההנהלה הציונית אחרי שהם השלימו עם הספר הלבן של צ'רצ'יל שהוצהר כאן אתמול, התנתקויות בין הסתדרות השובבים לבין הרוויזיוניסטים הי"ו ערין תדיר, כך שאיש לאן צפה ל"פדה" שנפלה באוקטובר 34': ותחת הסכם לשלום-בית בין בן-אורין לבין ז'בוטינסקי. בן-אורין, בשנת 1934, תמסקנה שיש לבצע תפנית. הדבר נבע, כפי הנראה, מהחשש לאורלם של יהודי אירופה תחת שלטון היטלר, ושל יהודי אירופה בכלל. יהי רצון שאם בשעות הקשות המצומצות לפנינו, נצאת את כאותנו ונפעל ב"ח!

יום נעים!